

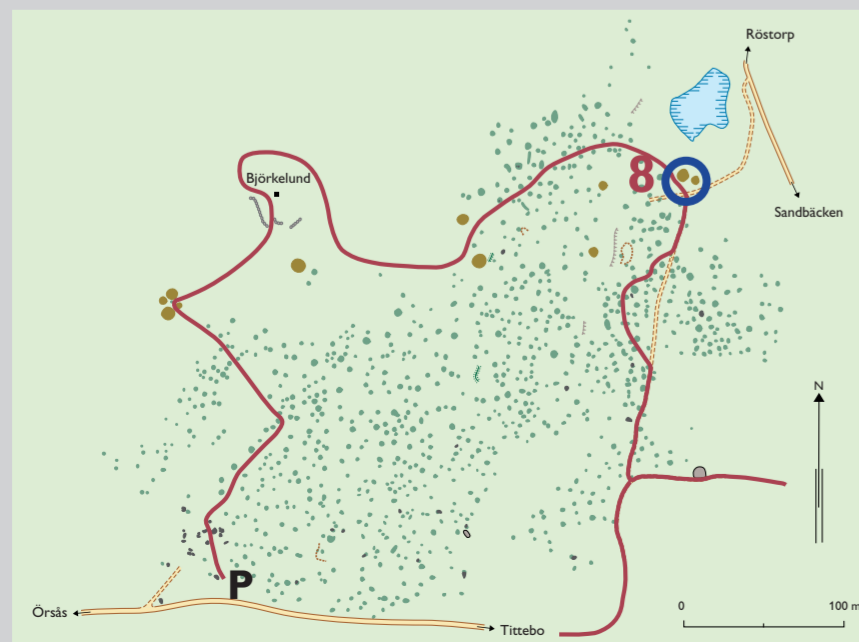
Gravar, skattjakt och pollenanalys

På höjdpunkt framför oss finns en liten gravgrupp bestående av två stensättningar, ett röse samt en höglignande lämning (Raä 48).

Röset har en djup grop i mitten. Sådana gropar är ofta resultatet av skattletande och plundring, aktiviteter som lär ha varit särskilt vanliga här i Kinds härad under 1800-talet. Denna grav sägs ha plundrats av Erik Tobiasson i Stenhagen vid mitten av 1800-talet. Vad det gav för resultat förmedlar inte historien, utöver det att han blev sjukligt rädd för vedergällning från övernaturliga krafter. Efter skattjakten vågade han aldrig gå ut när det var mörkt, för då kom gasten och kramade honom. Han berättade själv, att han en gång hade varit på ett torp och snickrat och det blev litet sent och mörkt. På hemvägen fick han höra gasten sitta uppe i en kulle och skratta åt honom. Men den gången nöjde sig gasten med att slå av honom hatten.

En av stensättningarna grävdes ut 2001. Undersökningen visade att graven hade en mycket välldad stenpackning och en tydlig kantkedja av större stenar. Inuti graven påträffades brända ben, keramikbitar, ett bryne, en underliggare till en malsten samt ett par stenar med fastbränd järnslag. Dessutom hittade man en tätningsring av harts, kanske tillhörig ett sedan länge förmultnat träkärl som lagts i graven.

Stensättningen kan dateras till romersk järnålder (0–400 e.Kr.). Under och delvis utanför graven, påträffades flera andra anläggningar. Här fanns bland annat härdar samt ytterligare en grav – sannolikt en skelettgrav från yngre bronsålder. Två avfallsgropar visade sig innehålla brända djurben, kol och keramik. I den ena gropen låg bitar av bränd lera med tydliga finger- och nageltryck. Mycket närmare än så kan vi nog inte komma järnåldersmänniskorna i Röstorp!



Nedanförl gravhöjden finns en liten göl, en tidigare mosse som kallas »Kalles pöl». I samband med undersökningarna för några år sedan uttogs en borkärna ur mossen för s. k. pollenanalys. Metoden bygger på att pollen (frömjöl) inlagras i den ständigt tillväxande torven. Genom att räkna och artbestämna de enskilda pollenkornen på olika nivåer, kan ett pollendiagram konstrueras. I detta kan förändringar i vegetationen utläsas, liksom människans påverkan på landskapet.

I pollendiagrammet från »Kalles pöl» ger sig den första odlingen under senare delen av stenålder tydligt till känna, bl. a. genom pollen från sädeslagornas korn. Vid tiden för den äldsta odlingen präglades den omgivande skogen i hög grad av ädla lövträd såsom ek, lind och alm. Allt eftersom klimatet blev kallare och odlingsområdet ökade, minskade dessa trädslag och björken

Stenålder	–1800 f Kr
Bronsålder	1800–500 f Kr
Järnålder	500 f Kr–1050 e Kr
Medeltid	1050–1520

This is the location of a small group of prehistoric graves, consisting of one cairn, two stone settings, and one mound. In the centre of the cairn, there is a deep robbery pit. According to local tradition, one of the men who plundered the grave went insane shortly after the intrusion! One of the stone settings has been excavated. Among the finds are pottery, stones with melted iron slag, a grinding stone, pieces of resin, burnt bone and a whetstone. Settlement traces have been found close to the graves. In one of the refuse pits, a small piece of burnt clay decorated with finger and fingernail engravings once again saw daylight. This is probably the closest we can get the Iron Age people of Röstorp!

Hier findet man eine kleine Gruppe von vorgeschichtlichen Gräbern. In einem Grab liegt eine Fallgrube die von Räufern benutzt wurde. Laut einer lokalen Tradition, ist einer der Grabplunderer kurz nach dem Raub verrückt geworden! Eines der Steingräber ist untersucht worden. Unter anderem fand man Keramik, Steine mit geschmolzener Eisenschlacke, einen Mahlstein, Harzstücke, verbrannte Knochen und einen Schleifstein. In der Nähe der Gräber hat man Spuren einer Siedlung gefunden. In einer der Abfallgruben, sah ein kleines Stück gebranntes Ton, verziert mit den Nägeln und Fingern, wieder das Tageslicht! Das ist wahrscheinlich die beste Möglichkeit uns den Menschen der Eisenzeit zu nähern die in Röstorp gelebt haben!

blev vanligare. Den mest intensiva fasen i markutnyttjandet började under århundradena strax före Kristi födelse. Ljungen var då ett vanligt inslag i markerna, vilket kan tolkas som ett tecken på överutnyttjande. Återkommande brandröjningar i samband med odlingen avspeglas genom höga frekvenser av kolpartiklar.

Övergivandet av åkrar och boplatser vid mitten av första årtusendet framträder tydligt i pollendiagrammet. Efter detta skedde en besökning av området med framför allt ek, björk och al. Vid denna tidpunkt vandrade även granen in. Inslaget av pollen från sädeslag (bl. a. råg) och ljung ökar åter under medeltid, då området åter fick betydelse som betes- och åkermark. Odlingen var då emellertid av mer tillfällig karaktär, exempelvis i form av svedjande.



Foto: Jan Töve 2003.

Den djupa gropen i röset lär härstamma från Erik Tobiassons plundring i mitten av 1800-talet. *Robbery »trench» from mid 19th century.*

Fornforskaren, historikern och friherren Gabriel Djurklou skrev under en resa i Västergötland sommaren 1869: »Ingenstans torde skattletningsraseriet – alltid större i skogsbygden än på slätterna – ha varit så stort som i Kind, där slagrutor och kloka gubbar, som i detta fall förmenats kunna ge anvisningar och råd, ha flitigt anlitats.»



Foto: Jan Töve 2001.

Bilder från utgrävningen av stensättningen sommaren 2001. Bland fynden märks brända benbitar från Röstorps järnåldersbönder. *Photos from excavation of a stone setting 2001.*